

i disse Skolers to nederste Classer nu er indfranket til de Fag, som ere fælles for Realskolen.

De blotte Realskolers Opgave har nu nærmest kun det Særegne, at de skulle afrunde Dannelsen uden Bistand af den classiske Litteratur og den ved dennes Optagelse betingede Stikkelse af det Sproglige og alt det Historiske i Underviisningen, hvortil kommer den af de ydre virkelige Forhold fremkaldte Afslutning af Skolegangen flere Aar tidligere.

Under de saaledes nu givne Forudsætninger fremtræder Nødvendigheden af, med Opgivelse af det ved den første offentlige Realskoles Oprettelse for høit stillede Maal for Underviisningen, at søge en almindelig Anordning af Realunderviisningen, der er appasset efter den Stilling, Realskolen indtager som Led af Skolevæsenet i det Hele, og beregnet paa en efter en mindre Maalestok affluttet Dannelse for dem, der i en yngre Alder skulle træde over i en practisk Livsstilling af det nylig beskrevne Slags, saaledes at Underviisningen kan gjenføres til sit Endemaal og sikres en fastere Udvikling derved, at den slutter sig til og har Rodfæste i en forhaandenværende Trang til de Kundskaber og den Mandsmodenhed, som den gives til Formaal at meddele. Det, hvorpaa det, naar Opgaven er denne, væsentligt kommer an, er først og fornemmeligen at finde det rette Punct for Underviisningens Afslutning, og dernæst — hvad der er udtalt som et Savn ved den hidtil bestaaende Indretning — at betegne Afslutningen paa en Maade, der holder det fastsatte Maal bestemt for Die og opfordrer til at naae det, baade i og for sig og med Hensyn til visse practiske Formaal og Udgifter, ved Indførelsen af en velordnet Modenhedsprøve ved Enden af Underviisningens fuldstændige Cursus, som kan give en vis Anerkjendelse, dels i det private Liv, dels endog i adskillige Tilfælde af Staten.

Det er af Bigtighed, at man hverken stiller Fordringerne til Skolekundskaberne eller til Mandsmodenheden saa lavt, at de ikke svare til den Dannelsesfrugt i Livet, der tilsigtes, eller til de specielle Fagdaannelser, de naturligen kunne slutte sig til, eller saa høit, at det efter de givne Forhold lader sig befrygte, at kun de

færreste Disciple ville gennemgaae Underviisningens Cursus fuldstændigen, og, medens man her maa underordne sig Virkeligheden, maa man paa den anden Side søge at opnaae hvad der ved en fast Plan ligeoverfor underordnede Beregninger og tilfældige Indskyddelser lader sig opnaae. Skal det Rette her træffes, maa Realunderviisningen, som Skolen har at meddele, efter Erfaringens Resultater, i Almindelighed indrettes for de Disciple, der noget efter Confirmationen ved Begyndelsen af de egentlige Unglingsaar skulle afgaae, for i practiske Fagskoler eller umiddelbart i Forretningslivet at forberedes til de noget betydende Stillinger i Handel, Fabrikforst, Landbrug, Forstvæsen, o. s. v. og tør ikke beregnes paa et mere omfattende Cursus end det, der med stadig Flid og gode Anlæg kan være tilbagelagt med det 15de Aar, og for dem, der ved tilfældige Omstændigheder (s. Ex. sldig Begyndelse, langsom Udvikling) eller mindre stadig Flid ere blevne holdte tilbage, dog ikke for længe efter Confirmationsalderen med det 16de til 17de Aar. Det kommer da an paa ikke at optage Andet og Mere under Underviisningen end hvad der til denne Tid kan være afrundet og med Fastsed tilegnet og slutte sig sammen til en Heelhed.

Naar det er givet, at den offentlige Realunderviisning i Almindelighed bør beregnes paa det saaledes antagne kortere Skolecursus, bliver det næste Spørgsmaal, hvorledes der paa den meest hensigtsvarende, mindst bekoftelige og for Underviisningen selv meest betryggende Maade af det Offentlige kan træffes Foranstaltninger til Afhjelpningen af den Trang til offentlige Realskoler, der i Landets større Provindsbyer gjør sig gjældende.

At indfrænke den i sin Tid bestaaende eneste offentlige videnskabelige Realskole i Aarhus herester og at opretholde en egen Skole for det lavere stillede Formaal vilde i og for sig, navnlig som Forholdene ere der paa Stedet, have medført en usforholdsmæssig Bekostning og tillige have været utilraadeligt af den Grund, at Afgangene til Benyttelsen af denne enkelte Skole vilde have været for indfranket og byrdesuld for de fjernere Boende.